

skulde opstaae Fordringer fra deres Side, som
 efter de hidtil gjældende Love havde faaet Lien-
 den bestemt, om at faae denne berigtiget eller
 omsat efter denne nye Anordning. Efter den
 Fasthed, som en endelig Retssafgjørelse stedse
 har havt i en Tid, der ikke er langt til-
 bage, kunde aldrig sliige Spørgsmaal opstaae;
 men jeg er ikke ganske vis paa, om man efter den
 nyeste Tids Retning vilde tillægge sliig Fordring
 nogen Betydning. Jeg kan imidlertid ikke troe,
 at den kan have nogen Vægt, saa at jeg paa
 Grund deraf skulde finde Betænkelse ved at
 stemme for Udfæstets § 1, og jeg agter derfor,
 hvis der ikke skulde fremkomme nogen Ytring,
 der kunde forøge denne Frygt, at stemme for
 Udfæstets § 1. Hvad § 2 angaaer, saa troer
 jeg derimod, at det er en særdeles mislig Sag,
 at tvinge Tiendeyderen imod sin Villie til at
 faae Tienden afløst. Tiendeafløsningen var
 dog Noget, som blev hjemlet til Fordeel for
 Tiendeyderne, det var et meget besværligt, Ager-
 dyrningens Fremskridt hæmmende Baand for
 ham, in natura at skulle svare $\frac{1}{10}$ af sin hele
 Avl. Tienden var desuden en Byrde, der ikke
 hidrørte fra et contractsmæssigt Foretagende,
 men fra Lovgivningen, eller, om man vil, den
 i den forgangne Tid raadende kirkelige og borges-
 lige Magt. Da det saaledes er opstaaet paa
 Lovgivningens, paa den offentlige Magts Ge-
 beet, saa er der heller ikke noget naturligere,
 end at denne Magt igjen maatte løse de Paa-
 gjældende af denne Forpligtelse, forsaavidt den
 var hæmmende for fremtidige Fremskridt; og
 forsaavidt det kunde skee, uden at tilintetgjøre
 de velgrundede Berettigelser, som vedkommende
 Tiendeeiere havde erhvervet; men at, paalægge
 Tiendeyderne, naar de hellere ønske at udrede
 Tienden in natura paa den hidtil bestemte
 Maade, ikkedet, derfor at udrede et fast Ve-
 derlag, der bestemmes ved en Commission eller
 paa anden Maade, det forekommer mig at være
 unaturligt, og ligesom det vistnok vilde have
 medført den største Uvillie, hvis det var blevet
 bestemt paa den Tid, da Forordningen af 1810
 udkom, og uden Tvivl da vilde have med-
 ført de meest ødelæggende Følger for Eierne
 og Brugerne af Bøndersteder, saaledes troer jeg,
 at det og endnu har sine store Betænkelseheder.
 Det er jo vistnok, at Naturaltiendens Afløsning

er et for Agerbrugeren saa stort Gode, at han
 fornøftigviis burde finde sig veltilfreds dermed,
 om ogsaa Wilkaarene for Dieblisset ikke vare
 særdeles gunstige for ham. Men, at Staten
 skulde tvinge dem til at afløse denne Tiende
 under Wilkaar, som de ikke selv fandt sig tjente
 med, var et Formynderskab, som jeg synes al-
 deles uberettiget. Desuden kan det ikke næg-
 tes, at Tiendens Afløsning, med alle dens
 Fordele, dog ogsaa har visse ufordeelagtige
 Sider; thi for det første er man, naar Lien-
 den skal bestemmes ved Trediemand, det være
 nu efter de bedst udtænkte Regler, dog udsat
 for Misgreb, udsat for, at Bederlaget ikke
 bliver bestemt ganske overeensstemmende med
 hvad det burde være, thi det er ingen let
 Sag, at bestemme, hvad der er et rejsfærdigt
 og billigt Bederlag for Tienden. Anordnin-
 gerne have givet saa omhyggelige og velbe-
 grundede Forskrifter derom, som muligt, men i
 Anvendelsen kan der dog indskyde Meget, som
 kan præjudicere snart den ene Part, snart den
 anden. Dertil kommer, at det rette Tiendes-
 vederlag kan blive meget forskjelligt fra Aarets
 virkelige Production, det bestemmes efter en
 antaget Middelproduction, og altsaa vilde det
 faste Tiendevederlag blive byrdefuldt, naar der
 kom et Misværskaar, naar Productionen staaer
 under det Almindelige, og Tiendeyderen vilde
 da være værre faren, end naar han skulde
 svare Tienden in natura, da han nu skulde
 svare af sin Avl det Samme, som i bedre Ti-
 der. Men endelig er det en særdeles vigtig
 Ting, som vistnok kan gjøre, at Tiendeyderne
 selv, hvis de virkelig havde større Indsigt, end
 de hidtil have havt, kunne finde nogen Be-
 tænkelse derved, nemlig de betydelige Om-
 kostninger, som ere forbundne med Tiendeveder-
 lagets Bestemmelse, hvilke Omkostninger i en-
 kelte Tilfælde, hvor Tallet er ringe paa dem,
 der høre under samme Afløsning, kunne blive
 meget betydelige. Der vilde altsaa vistnok den
 Tid være en almindelig Stemning hos Øderne
 til at finde sig forurettede ved, at man paa-
 lægger dem Tiendens Afløsning, dersom de
 ikke ønske den; og uagtet jeg vil tilstaae, at
 Forholdene her nu kunne have forandret sig
 meget, og at der vistnok vil være færre Ødere
 nu, som vilde finde sig misfornøiede med Lien-